

καταστροφή και τὸ ἔλαιον νὰ ὑπερτιμηθῇ· οἱ Ἀβδηρίται κύριον πόρον τοῦ ζῆν εἶχον τὴν ἐσοδεῖαν τοῦ ἐλαίου. Λέγει λοιπὸν τοῦ ἀδελφοῦ του νὰ ἀγοράσῃ ἅπαν τὸ ἐνυπάρχον ἔλαιον καὶ νὰ προστοιχίσῃ καὶ τὸ μέλλον κατ' ἐντολήν του. Ὁ ἀδελφός του ἐκ σεβασμοῦ ἐξετέλεσε τὴν ἐντολήν ταύτην. Οἱ δὲ Ἀβδηρίται ἤρξαντο χλευάζειν τὴν ἀνοησίαν τοῦ Δημοκρίτου. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως χρόνου τινὸς αἱ ἐλαίαι, αἱ δεικνύουσαι τόσῃν ἀφθονίαν, κατέστησαν ἄφοροι, ἡ δὲ τιμὴ τοῦ ἐνυπάρχοντος ἐλαίου μεγαλῶς ἀνυψώθη, ὥστε κέρδη μέγιστα εἶχε πλέον ὁ Δημοκρίτος. Τότε οἱ Ἀβδηρίται συνησθάνθησαν τὴν πλάνην των, καὶ ἤρξαντο νὰ παρακαλῶσι τὸν σοφὸν Δημοκρίτον ἵνα φανῇ οἰκτίρμων. Ὅθεν συγκαλέσας εἰς συναθροισιν ὄλους τοὺς συμπολίτας εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἔπραξε τὸ ἐμπόριον τοῦτο ἵνα δείξῃ ὅτι ὁ φιλόσοφος δύναται νὰ κερδίξῃ χρήματα καὶ νὰ γείνη πλούσιος· ἀλλὰ δὲν θέλει. Ὅθεν συγχωρεῖ αὐτούς, καὶ ἀφήνει τὰ κέρδη πρὸς ὠφέλειαν αὐτῶν.

Αἱ τοῦ νοὸς δυνάμεις ἐνοικοῦσιν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ. Ὁ ὑγιὴς ἐγκέφαλος ἔχει καλῶς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐνεργούσας τὰς δύο ταύτας δυνάμεις. Διὰ τοῦτο κοινῶς λέγουσι διὰ τὸν καλῶς καὶ προνοητικῶς σκεπτόμενον ὅτι εἶνε γε ρὸ (ὑγιερὸν) κεφάλι, γε ρὸς (ὑγιερὸς) νοῦς, δυνατὸς νοῦς, μέγας νοῦς.

Ὁ μέγας νοῦς εἶνε σπάνιος εἰς τὰς κοινωνίας καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἔθνη. Δὲν παρίσταται πάντοτε κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν· ὡς τὰ δένδρα καὶ οἱ ἄγροὶ οὐ πάντοτε εὐφοροῦσιν, ἀλλὰ κατὰ περιόδους, οὕτω καὶ οἱ μεγάλοι νόες, οἱ ὑγιεῖς νόες, οὐ πάντοτε γεννῶνται· ὑπάρχουσι περίοδοι καὶ ἐποχαὶ ἄγονοι τοιούτων νοῶν, καὶ ἐποχαὶ γόνιμοι. Ὅταν αἱ ἐποχαὶ ὦσιν ἄγονοι τοιούτων νοῶν, αἱ κοινωνίαι καὶ τὰ ἔθνη καταπίπτουσιν, ὀπισθοδρομοῦσιν ὅτε μὲν ἠθικῶς ὅτε δὲ ὑλικῶς, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. Ἄλλοτε δὲ ὀπισθοδρομοῦσι καὶ κατ' ἀμφοτέρω.

Αἱ τοιαῦται κοινωνίαι εἰσὶν ἀτυχεῖς καὶ δυστυχουσι· διότι ἡ μικρὰ πρόνοια περιστρέφεται εἰς τὸ ἀτομικὸν συμφέρον, περιορισμέ-

νου τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, οὐ ἔνεκα πᾶσα κοινωνία συνέστηκε.

Ὁ βίος τῶν ἔθνῶν ἐπιμαρτυρεῖ τὰς ἀληθείας ταύτας.

Ὅταν αἱ ἐποχαὶ εἰσι γόνιμοι ὑγιερῶν νοῶν, ἀναφαίνονται νέες μεγάλοι δημιουργικοὶ καὶ προνοητικοί. Αἱ κοινωνίαι καὶ τὰ ἔθνη ὡς ἀσπαραγοὶ ταχέως ἀναπτύσσονται· ἐκεῖ διακρίνεται καὶ τιμᾶται ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἰκανότης, καὶ ἐνισχύονται καὶ ἐνθαρρύνονται ὅπου καὶ ἂν ὑπάρχουσιν εἴτε εἰς πλουσίους εἴτε εἰς πτωχοὺς. Αἱ ἐπιστήμαι, αἱ τέχναι, ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον ἀμιλλώμενα ἀναπτύσσονται. Ἡ ἔθνικὴ εὐμερία καὶ ἰσχὺς προοδεῖ, καὶ μετὰ τοῦ ἔθνους καὶ πάντες οἱ πρὸς τὴν πρόοδον πεφυκότες ἀναδεικνύονται, καὶ εὐμεροῦσι. Δόξα καὶ εὐτυχία διαλάμπει πανταχοῦ. Ἡ Ἑλλάς ἐντὸς 200 ἐτῶν, ὑπαρξάντων μεγάλων νοῶν, ἀφίκετο εἰς τὸν κορυφῶνα τῆς δόξης κατ' ἐπιστήμας καὶ τέχνας· κατέστη ἰσχυροτάτη καὶ διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐντὸς 70 ἐτῶν ἔχοντες μεγάλους νόας καθυπέταξαν τὴν τότε οἰκουμένην.

Ἀμα ἐπῆλθεν ἐποχὴ στερουμένη μεγάλων νοῶν, ἐπῆλθε καὶ ἡ κατάπτωσις καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων.

(Φοῖβος)

ἨΘΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

1. Τὸ ἐπικρατοῦν πνεῦμα δύναται μόνον νὰ βελτιωθῇ δι' ἀναγνώσεων καθαρῶς ἠθικῶν. Ἀλλὰ τοιαῦται ἀναγνώσεις δὲν δύναται νὰ εὐρωσιν εἴσοδον ἐκεῖ, ἔνθα θεωρεῖται ὡς ἔωλον καὶ ἀγροῖκον τὸ περὶ θρησκείας λαλεῖν ἢ ἀναγινώσκειν!

Μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων ἐκείνων κυριῶν, αἵτινες κατ' ἐξοχὴν δι' ἀναγνώσεων θρησκευτικῶν ἐψυχαγωγῶντο, εἶνε ἰδιαζόντως ἡ Ἰωάννα Γραιή, θυγάτηρ τοῦ δουκὸς τῆς Σουφφόλκης. Εἰ καὶ ἐδιδάχθη πολλὰς ἐ-

πιστήμας και γλώσσας καλῶς, εὑρίσκεν οὐχ ἤττον εἰς ἐκείνας μόνον τὰς ἀναγνώσεις εὐχαρίστησιν, αἵτινες ἠδύναντο τὸ πνεῦμα τῆς δι' ὑψηλοτέρων θεωριῶν νὰ ἀπασχολῶσιν. «Ὅτε ποτὲ δολοκλήρος ἡ οἰκογένειά τῆς ἐπορεύθη εἰς τὸ κυνήγιον, ἔμεινε μόνη εἰς τὸ γραφεῖον τῆς. Ὁ αὐτάρχης τῆς ἡγεμονίδος Ἐλισάβετ ἠρώτησεν αὐτήν. «Πῶς ἄρα ἠδύνατο νὰ προτιμήσῃ τὴν μοναξίαν τοῦ ὠραίου ἐκείνου κυνηγίου». Ἰδέ, εἶπε, δεικνύουσα αὐτῇ τὸν περὶ ἀθανασίας ψυχῆς Φαίδωνα τοῦ Πλάτωνος! Εἰς τὴν συνάναστροφὴν τούτων πολὺ μεγαλειότεραν εὐχαρίστησιν εὐρίσκω, ἢ εἰς τὸν πάταγον τῶν κεράτων καὶ τῶν σκύλων! Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ καταφρόνησις τῆς ἐπιγείου εὐτυχίας καὶ λάμπει, καὶ ἐκείνη ἡ ἀπόφασις, ὥστε τὸ ἀνόμως προσφερόμενον αὐτῇ διάδημα ν' ἀποβάλλῃ εἰποῦσα. «Τοῦτο σημαίνει: χλευάζειν τὸν Θεὸν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅταν τις κλέπτῃ καὶ μίαν δραχμὴν, καθ' ὅσον ἔχει ἔλεγχον συνειδήσεως; ἀλλ' οὐδέποτε πρέπει ν' ἀρπάξῃ ἐν διάδημα. Ἄλλως τ' ἐγὼ δὲν εἶμαι τόσῳ νέα, οὐδὲ τόσῳ ἄπειρος τῶν πανουργιῶν τῆς τύχης, ὥστε ἕνεκα τούτου νὰ συλληφθῶ εἰς τὰς παγίδας τῆς. Ἐὰν δὲ αὕτη πλουτικὴ τινὰς, κάμνει τοῦτο μόνον, ὅπως καταντήσῃ αὐτοὺς ἀνδράποδά τῆς. Ἐτέρους ἐξυψοί, ὅπως χαρῆ εἰς τὴν κατάπτωσίν των. Ὁν χθὲς ἐλάτρευε, σήμερον χλευάζει! Ἐὰν ἐπιτρέψω σήμερον εἰς τὴν τύχην νὰ μοὶ περιβάλλῃ διάδημα, ὀφείλω αὐριοῖν ν' ἀφήσω, ὅπως ποδοπατηθῶ ὑπ' αὐτῆς.

2. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς εἰδωλολατρίας, ὅτε ἡ γενναϊότης καὶ ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη ἦσαν αἱ πρῶται ἀρεταί, εἰς ἀμφοτέρας αἱ γυναῖκες εἶχον μέγιστον μέρος!

Ἐντεῦθεν ἡ ἔκτακος ἰσχὺς καὶ ἐνόχλησις τῶν Γοργόνων καὶ Ἀμαζόνων. Ἐντεῦθεν καὶ αἱ Ἀργεῖαι ἔλαβον ἐκ τοῦ ναοῦ τὰ ὄπλα, καὶ ἐδίωξαν τὸν Κλεομένην τῆς πόλεως. Ἐκ τούτου πνεύματος ἐμφορούμεναι αἱ Σπαρτιάτιδες μητέρες μετέβαινον εἰς τὸν ναόν, ὅπως εὐχαριστήσωσι τοὺς Θεοὺς, ὅτι οἱ υἱοὶ των ἔπεσον ἐνδόξως ὑπὲρ πατρίδος. Ἐντεῦθεν ὁ

ἠττηθεὶς Λακεδαιμόνιος ἠσχύνετο νὰ παρυσιασθῇ εἰς τὴν γυναῖκα του. Ἐξ ὁμοίας τινὸς αἰτίας οἱ Κελτοὶ διώριζον διαιτητὰς τῶν τὰς γυναῖκας. — Καὶ αἱ Γερμανίδες κατὰ τὴν συμπλοκὴν ὄθουν τοὺς ἄνδρας καὶ υἱοὺς των πρὸς τοὺς ἐχθρούς. — Κατὰ δὲ τὴν στέφιν τῶν παλαιῶν Γερμανῶν ἔλεγον πάντοτε εἰς τὴν γυναῖκα. Ἀπὸ τοῦ νῦν εἶη κοινῶν τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κινδύνων.

Η ΞΕΝΗΤΕΙΑ.

Ἦσαν ἀηδόνι μοναχὸ θρηνοῦ κι' ἐγὼ ἴστα ξένα,
Τῆς ἐρημιᾶς μου σύντροφο δὲν ἔχω πλὴν κανένα,
Ἐδῶ στὴν ξένη γῆ!

Μὴτ' ἕνα χεῖλι φιλικὸ δὲν εὗρηκα ἀκόμα,
Καὶ μόνος, καὶ κατάκοπος μὲς τὸ ξερό μου στρώμα
Πέφτω κι' ἀναστενάζοντας ἠθυᾶμαι τὰ παλιὰ μου
Καὶ κλαίω! Ἄρά γε κι' ἐγὼ δὲν εἶχα τὰ δικὰ μου
καλά. Καί, στὴν πατρίδα μου, δὲν εἶχα κι' ἐγὼ φίλους;
Ἄχ! Ἄμ' ἐδῶ, στὴν ξενιτειᾶ, εὐρίσκω μόνον σκύλο, σ,
Ἐ αὐτὴ τὴν ἔρμη γῆ!

Ἄχ! Μύριους ἀναστεναγμοὺς κι' ἂν βγάξω τὴν ἡμέρα
Τί μ' ὠφελοῦν. Εἶμαι μακρὰν καὶ μόνος ἐδῶ πέρα,
Ἐδῶ στὴν ξένη γῆ!

Ἄλλοίμονον εἰς τὸν θνητὸν ποῦχει καρδιὰ καυμένη!
Ἐτὸ χωρισμὸ τ' ὁ στεναγμὸς μονάχα τ' ἀπομένει!
Ἐτὰ στήθη μου ἔχω φωτιά, στὸ νοῦ μ' ἀνεμοζάλη,
Καὶ μόνος παραδέρνομαι κοντὰ στὸ περιγιάλι!
Γιὰ μόνη μου παρηγορὰ, γιὰ μόνη συντροφιὰ μου,
ἔχω ἄνα ὄνομα γλυκὸ γραμμένον στὴν καρδιὰ μου,
Ἐ αὐτὴ τὴν ἔρμη γῆ!

Ἄχ! Νῆξερα, θὰ ξαναβρῶ θὰ ξανασυναντήσω
Τὸνομα ποῦχω στὴν καρδιὰ ἅμα γυριστὸ πίσω,
Ἄπὸ τῆς ξένης γῆ!...

ΗΛΙΑΣ Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΑΡΕΣΚΟΝΤΑ ΤΟΙΣ ΠΟΛΛΟΙΣ

Ἐλληνίζων ἀστυνόμος Πατρῶν, προσκαλῶν τὸν Ῥουμेलιώτην κλητῆρα αὐτοῦ, τῷ λέγει «πῆγαινε εἰς τὴν συνοικίαν Φ. Ἐκεῖ εἶνε κᾶτι χοῖροι. Νὰ τοὺς φέρῃς ἐδῶ, καὶ νὰ τοὺς ἐμβάσῃς εἰς τὴν αὐλὴν.» Ὁ πτωχὸς Ῥουμελιώτης, μεταβαίνει ἀμέσως εἰς τὴν